

- a) una obra d'aquesta envergadura, tenint en compte la dimensió dels magatzems que hi havia al darrera, havia de durar varis anys.
- b) l'evolució estilística que hi ha entre el projecte del 1918 i el resultat final.
- c) Josep M.ª Pericas a l'article publicat a "Arquitectura i Urbanisme" n.º 7, el 1935, data aquesta obra com del 1923.
- i d) l'obra es va acabar abans del 22 de desembre del 1923, ja que a partir d'aquesta data i fins al 7 de gener del 1925 hi ha un diari professional de l'arquitecte on aquesta obra no hi consta.

Suposem que primer es van construir la planta baixa i tots els magatzems del darrera i, en una segona etapa, la casa pròpiament dita, sense que tinguem cap indicatiu de si entre les dues fases es va aturar l'obra o bé no.

El projecte de l'any 1918 té poc a veure (excepte la planta baixa i el volum general de l'edifici, amb la idea de la torre cilíndrica a l'angle i la punxa que la remata) amb el resultat final. En aquest projecte del 1918 la planta baixa és de totxo amb elements de pedra, tals com mènsules, ampits, remats, etc. que es van realitzar tal com estaven projectats. La resta de la casa seguia utilitzant elements de pedra, tant pel volum de la torre com per a emmarcar obertures, deixant la resta estucada. Tant la manera d'utilitzar aquesta pedra com certs detalls (vidres emplomats, decoració heràldica, l'obertura sota ràfec i, sobretot, la punxa d'escata ceràmica) donaven a l'edifici un aire d'inspiració medieval que el relaciona amb altres obres de Masó, com la Casa Salieta del carrer de Ciutadans i els baixos de la Casa Masó del carrer de les Ballesteries i, sens dubte, amb la Casa de les Punxes de Josep Puig i Cadafalch, a la Diagonal de Barcelona. El tractament donat a les façanes a partir del balcó del primer pis és radicalment diferent del que s'havia projectat i reflecteix un canvi estilístic molt fort. Aquest canvi representa un retorn als plantejaments més avançants (en la línia de la Casa Masramon d'Olot) eliminant els aspectes més historicistes que tenia el projecte original. El que no s'elimina és la concepció global de l'edifici i, sobretot, la torre a l'angle i la punxa de remat, elements que queden com a residus d'aquest primer projecte més historicista i que donen un aire contradictori al resultat final.

La façana corresponent al cos de l'escala no presenta les ambigüitats de les façanes convergents en la torre i està resolta estilísticament d'acord amb un plantejament més radical i avançat: la creiem una de les solucions formals més interessants de Masó.

Centrant-nos en la torre, que és l'element on més es manifesten les contradiccions provocades pel canvi estilístic que hem assenyalat, veiem com es modifica el primer tractament, accentuant-se la verticalitat a base de les pilastres motllurades que estructuren tot el

cilindre. Les tres finestres per planta del projecte de 1918 es transformen en sis, de forma que també reforcen la verticalitat. Per altra part es substitueix el rellotge de sol de ceràmica per un plafó esgrafiats el qual, juntament amb els que havia previst entre obertures, donaria un sentit més unitari a la torre. Aquests plafons esgrafiats entre les finestres de la torre no es van realitzar, així com tampoc altres elements d'acabats. La raó última per la que aquests esgrafiats no es van realitzar no creiem que fos la falta de mitjans sinó més aviat un canvi de concepció d'última hora del tractament de la torre. La torre amb esgrafiats hauria pres una autonomia formal massa accentuada respecte a la resta de l'edifici. Si bé un tractament així serà utilitzat per Masó en obres posteriors com la Caixa de Pensions del Carrer Nou, la Casa Cots, etc., en el cas de la Casa de la Punxa hauria deslligat el volum de la torre de la resta de façanes, compromentent la coherència de l'obra.

L'acabat que finalment Masó donà a la torre, unificant plafons i elements de pedra artificial, simplifica el tractament formal previst de forma més coherent amb la concepció total de l'edifici.

Aquests dubtes provocats pel canvi de concepció del projecte al llarg de la construcció i que en la torre es presenten d'una manera més patent, apareixen també en el tractament d'altres aspectes de l'edifici, principalment pel que fa a l'ús del color tant sobre l'estucat com en la pedra artificial i fusteries de planta baixa. La sol·lució adoptada finalment tendeix a unificar façanes i pedra artificial tractant-les amb un color rosat cendrós entonat amb el totxo de la planta baixa. La torre quedarà de color ocre d'una intensitat igual a la resta de les façanes.

En resum, la Casa de la Punxa, posterior a la Casa Masramon, la Casa Cases i la Casa Ensesa, les tres construïdes entre 1912 i 1917, que són els anys de producció més coherent i interessant de l'arquitecte, és una obra que posa de manifest els dubtes i les diferents temptatives que provoquen un nou replanteig de la seva arquitectura. La síntesi feliç dels anys 1912-1917 ja no és possible en les noves circumstàncies tan personals com col·lectives. Aquest nou replanteig possibilita que torni a considerar un llenguatge arquitectònic més tradicional i historicista que, si bé en aquesta obra serà finalment abandonat en gran part, acabarà per imposar-se a partir del 1923.

Situada, doncs, en un moment de crisi dins l'obra de Masó, la Casa de la Punxa, reflecteix totes aquestes contradiccions que fan que no sigui una forma formalment del tot coherent però, en canvi, sí molt interessant i amb troballes formals que, recollint les propostes del període 1913-1917, les transformen d'acord amb els corrents més actuals d'aquell moment a Europa.